

ADRODDIAD I FWRDD TYFU CANOLBARTH CYMRU
10^{fed} o Dachwedd 2020

TEITL	Bargen Dwf Canolbarth Cymru – Datblygiad Portffolio
AWDUR:	Rheolwr Strategol – Bargen Dwf Canolbarth Cymru

1. Pwrpas yr Adroddiad

- 1.1. Amlinellu'r broses sy'n cael ei mapio i ddatblygu'r Achos Busnes Portffolio ar gyfer Bargen Twf Canolbarth Cymru, a rhoi sylwadau ar y camau nesaf.

2. Penderfyniad(au) a Geisir

- 2.1. Nodi'r gwaith sydd ar y gweill ar ddatblygu'r Achos Busnes Portffolio, a rhoi sylwadau ar y camau nesaf.

3. Cefndir

- 3.1. Ym mis Mai 2020, cyhoeddodd Bwrdd GMW ei ddogfen "Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru". Roedd hyn yn cynnwys ein Cynllun Economaidd Strategol a'n Map Ffordd tuag at ddatblygu'r Fargen Twf.
- 3.2. Roedd y ddogfen yn nodi'r Strategaeth a ddatblygwyd dros y cyfnod hyd at y pwynt hwnnw trwy ymgysylltiad a mewnbwn cryf gan ran-ddeiliaid ar bob lefel.
- 3.3. Amlinellwyd 8 maes blaenoriaeth allweddol a fyddai'n gosod sylfaen ein buddsoddiadau rhanbarthol, ac yn gosod y cyd-destun strategol ar gyfer datblygu Bargen Twf fel rhan greiddiol o gymysgedd ariannu ehangach y byddai ei hangen i wireddu'r Weledigaeth.
- 3.4. Mae Canolbarth Cymru yn gweithio tuag at sicrhau cytundeb Pennau Termau ar sail y ddogfennaeth a gyhoeddwyd hyd yma - cytundeb tair rhan lefel uchel sy'n arwydd ffurfiol o fwriad y Llywodraethau a'r rhanbarth i ddatblygu Bargen Twf yng Nghanolbarth Cymru.
- 3.5. Cytunwyd, yn dilyn arfer gorau o Fargeinion Dinas a Thwf Cymru eraill - y byddai Bargen Twf Canolbarth Cymru yn cael ei datblygu ar sail Portffolio.
- 3.6. Mae'n sicrhau bod yn rhaid datblygu'r Rhaglenni a'r Prosiectau yng nghyd-destun y strategaeth ranbarthol, a bod yn rhaid iddynt ymwneud â chyflawni'r uchelgeisiau yr ydym wedi'u nodi yn y ddogfen strategaeth.
- 3.7. Mae'r broses yn ail-adroddol ac yn datblygu dros amser - ac nid oes unrhyw ffordd o fyrhau'r llwybr na'i chyflymu. Er mwyn ei wneud yn effeithiol ac yn gadarn mae angen amser, gallu a gallu sylweddol i'w wneud yn gadarn ac yn gywir.
- 3.8. Mae Canolbarth Cymru wedi buddsoddi'r amser i fynegi'r achos strategol yn gadarn - ac fe'i nodwyd fel arfer da yn y ddogfennaeth a gynhyrchwyd hyd yma.

- 3.9. Fodd bynnag, mae uchelgais gref ac ar y cyd gan y ddwy Lywodraeth, y rhanbarth a'r sector breifat i symud ymlaen cyn gynted â phosibl ar ddatblygiad y Fargen. Uchelgais y rhanbarth yw cyflawni Cytundeb Bargen Lawn erbyn mis Chwefror / Mawrth 2021 - lle mae Bargeinion Twf eraill wedi cymryd o leiaf 12 mis ar ôl Pennau Termau.
- 3.10. Fodd bynnag, mae gan Ganolbarth Cymru y fantais o ddilyn gwaith cynnar y rhanbarthau eraill, a dylai'r amser a'r adnoddau a fuddsoddwyd yn y broses hyd yma olygu llwybr llyfnach i'r Cytundeb Bargen Lawn nag a fu mewn manau eraill.
- 3.11. Deallir ar hyn o bryd y gellir sicrhau Cytundeb Bargen Lawn ar ôl cwblhau Achos Busnes Portffolio. Nodir hyn yn ymateb diweddar y ddwy Lywodraeth.
- 3.12. Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r broses sydd ar y gweill ar hyn o bryd i ddatblygu'r Achos Busnes Portffolio, ac yn cwmpasu'r cerrig milltir allweddol ar y gorwel, fel y deallir ar hyn o bryd.

4. Achos Busnes Portffolio – Cyd-destun

- 4.1. Bydd yr aelodau'n ymwybodol o sesiynau briffio ac adroddiadau blaenorol o'r berthynas rhwng Portffolios, Rhaglenni a Phrosiectau - a pham mai'r dull Portffolio yw'r opsiwn a ffeirir ar gyfer rheoli Bargen Twf Canolbarth Cymru fel y nodir yn y map ffordd datblygu yn y ddogfen "Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru".
- 4.2. Bydd yr aelodau hefyd yn ymwybodol bod amcanion lefel uchel y Fargen Twf wedi'u nodi o'r blaen (cryfhau cynhyrchiant a nifer y swyddi ledled y rhanbarth, gwella lles economaidd a symudedd y farchnad lafur ac ati).
- 4.3. Pwrpas yr Achos Busnes Portffolio yw darparu trosolwg o Fargen Twf Canolbarth Cymru a'i Raglenni / Prosiectau cyfansoddol posibl.
- 4.4. Mae'r Achos Busnes Portffolio yn ddogfen fyw, ac mae'n esblygu dros amser. Ei rôl yw rheoli'r Fargen yn barhaus a'i diweddarau'n rheolaidd wrth i weithgaredd (Raglenni / Prosiectau) ddatblygu.
- 4.5. Mae'n sicrhau bod adolygiad parhaus o'r hyn y mae'r Fargen Twf yn ei gyflawni o safbwynt y trefniadau llywodraethu rhanbarthol a sefydlwyd i reoli, monitro a llywio ei ffocws.
- 4.6. Mae'n sicrhau y gall y Fargen Twf ystwytho ac addasu i sicrhau bod y buddsoddiadau'n cyflawni'r holl amcanion a nodwyd, yn fforddiadwy ac yn gyraeddadwy.
- 4.7. Mae'n sicrhau y gall y Fargen Twf ystwytho ac addasu i sicrhau bod y buddsoddiadau'n cyflawni'r holl amcanion a nodwyd, yn fforddiadwy ac yn gyraeddadwy.
- 4.8. Mae hefyd yn sicrhau y gall y Fargen Twf ymateb i gyfleoedd yn yr 8 Blaenoriaeth Strategol a nodwyd yn y strategaeth yn y ddogfen Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru - yn hytrach na chyfyngu'r cwmpas yn artiffisial. Yn y pen draw, bydd yr hyn y mae'r rhanbarth yn ei gyflawni yn cael ei asesu yn erbyn cyraeddadwyedd, fforddiadwyedd, cyflawnadwyedd a ffit strategol - ond mae'n sicrhau bod ffocws parhaus ar y blaenoriaethau yr ydym wedi'u nodi yn y rhanbarth.

- 4.9. Mae hyn yn golygu, er enghraifft, bod maes blaenoriaeth penodol wedi'i nodi ar gyfer buddsoddi, ond efallai na fydd polisi cenedlaethol yn galluogi datblygu rhaglen / prosiect eto - mae'n caniatáu i'r rhanbarth gynnal ffocws arno, ond adolygu'r sefyllfa'n barhaus dros amser. Efallai bod rhaglen yn cael ei nodi ond nad yw'n fforddiadwy yn yr amlen ariannu gyfredol. Bydd y dull Portffolio yn ei ostwng o safbwynt cyflawni nawr, ond yn ystod adolygiad, os bydd mwy o arian ar gael, yna gellir ailedrych ar yr opsiwn.
- 4.10. Mae hyn yn golygu y bydd rhaglenni, a phrosiectau mwyaf tebygol - yn newid dros amser, wrth i fanylion gael eu datblygu. Wrth i ymchwil a dichonoldeb pellach gael ei wneud, wrth i allanolion newid y dirwedd economaidd, neu bolisi'r Llywodraeth yn newid. Gall y Fargen Twf reoli ac ymateb i sicrhau bod y buddsoddiadau a nodwyd yn dal i gyflawni ar gyfer y rhanbarth.
- 4.11. Mae'r Achos Busnes Portffolio yn dilyn strwythur y Model Pum Achos ac egwyddorion Llyfr Gwyrdd Trysorlys Ei Mawrhydi, gyda'r 5 achos sydd bellach yn adnabyddus:
- Yr Achos Strategol: y rhesymeg dros fuddsoddiadau'r Fargen Twf, eu hamcanion a'r cyd-fynd â pholisi ehangach
  - Yr Achos Economaidd: y gwerth am arian a ddarperir gan y Fargen Twf
  - Yr Achos Masnachol: y dull cytundebol a chaffael i'w gymryd
  - Yr Achos Ariannol: proffil costau a chyllid y Fargen Twf
  - Yr Achos Rheoli: y dull o reoli'r Fargen Twf

5. Achos Busnes Portffolio – datblygiad hyd yma

- 5.1. Mae swyddogion wedi bod yn gweithio'n agos gyda swyddogion o'r ddwy Lywodraeth ac awdurdod ymgynghorol blaenllaw ar y model busnes pum achos i gwmpasu'r broses a chwmpasu / cynllunio datblygiad yr Achos Busnes Portffolio.
- 5.2. Mae swyddogion wedi cynnal cyfres o 4 gweithdy cychwynnol i hwyluso'r broses o sicrhau dealltwriaeth o'r broses ac i ddechrau'r broses.
- 5.3. Daeth yn amlwg bod nifer o elfennau sy'n ofynnol i adeiladu'r Achos Strategol eisoes ar waith yn y ddogfen Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru. Mynegodd yr Amcanion Strategol, cwmpas y Fargen (yr 8 blaenoriaeth strategol), y rhestr hir gychwynnol o ymyriadau posibl ym mhob maes, ac amlinelliad o'r Ffactorau Llwyddiant Critigol posibl.
- 5.4. Mae swyddogion wedi trafod a chwmpasu'r elfennau allweddol canlynol o'r Achos Busnes Portffolio (PBC):
- Nodau ac Amcanion Strategol (y Portffolio)
  - Yr Amcanion Buddsoddi (o'r 8 Blaenoriaeth Economaidd Strategol a nodwyd)
  - Ffactorau Llwyddiant Critigol
  - Rhestr hir gychwynnol o raglenni a phrosiectau posibl (sydd bellach angen ymgysylltu)

- 5.5. O'r trafodaethau, dechreuodd llwybr ddod i'r amlwg o ran sut y gellir adeiladu'r PBC yn ailadroddol dros amser - ond byddai angen mewnbwn rhan-ddeiliaid allweddol ar rai pwyntiau.
- 5.6. Datblygir yr achos busnes yn ailadroddol, nid yn olynol, dros amser. Yn dilyn y gwaith cychwynnol hwn, bydd gennym ddrafft cynnar gyda rhai Achosion o'r ddogfen yn fwy cyflawn nag eraill. Wrth i ni ddatblygu mwy o fanylion mewn meysydd, mae'n caniatáu datblygu achosion eraill ymhellach. Yn y pen draw, mae'n ddogfen gynhwysfawr a strwythuredig a ddylai roi'r Fargen Twf ar waith - felly mae'n rhaid iddi fod yn iawn.
- 5.7. Dylid nodi, er bod y broses yn dechnegol a strwythuredig iawn, mae swyddogion yn ymwybodol o'r angen i sicrhau mewnbwn a chyfranogiad priodol rhan-ddeiliaid allweddol ar gamau perthnasol y broses.
- 5.8. Dylid ei gwneud yn glir nad yw swyddogion yn gwneud unrhyw benderfyniadau ar unrhyw gam o'r broses. Ar hyn o bryd mae swyddogion yn cwmpasu ac yn cydosod camau cynnar dogfen Achos Busnes Portffolio y bydd angen ymgysylltu â hi cyn mynd ymhellach.
- 5.9. Dylai hefyd fod yn glir na ellir byrhau na hepgor y broses. Rhaid iddo ddilyn proses ailadroddol. Yn gyntaf, penderfynu beth rydyn ni am ei gyflawni, pennu'r meini prawf a'r amcanion allweddol - cyn i ni ddechrau cymryd barn ar y set debygol o raglenni a phrosiectau sydd fwyaf tebygol o gyflawni'r rheini.
- 5.10. Ar hyn o bryd mae swyddogion yn gweithio ar ddrafft cychwynnol o Achos Busnes Portffolio Strategol (SPBC). Bydd hyn yn nodi'r Achos Strategol (y mae llawer ohono eisoes yn bodoli), gyda set arfaethedig o Amcanion Buddsoddi a Ffactorau Llwyddiant Critigol (wedi'u mireinio o'r ddogfen flaenorol).
- 5.11. Mae swyddogion hefyd yn llunio'r Rhestr Hir gychwynnol. Mae'r rhestr hir hon yn cynnwys yr holl raglenni, prosiectau a gweithgaredd y gwyddys amdanynt ar hyn o bryd a godwyd yn y rhanbarth trwy gydol ymgysylltiad y flwyddyn ddiwethaf. Cyfeiriwyd at lawer ohono eisoes yn y ddogfen Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru. Mae brawddeg a theitl sengl ar bob buddsoddiad a nodwyd, gyda chategoreiddio mympwyol o amser (byr, canolig, hir) ac asesiad o'i feirniadaeth i'r uchelgais ranbarthol a nodir yn y strategaeth (Rhaid, Dylai, Gallai).
- 5.12. Dylid pwysleisio mai rhestr hir **gychwynnol** yw hon. **Nid yw'n derfynol** ar y cam hwn o'r broses. Gellir ychwanegu at y rhestr hir, ei newid wrth ymgymryd ag ymgysylltiad pellach arni.

6. Achos Busnes Portffolio – camau nesaf

- 6.1. Bydd allbwn y gwaith presennol yn cynhyrchu dau eitem:
- Drafft gyntaf o'r Achos Busnes Strategol y Portffolio
  - Rhestr-Hir gychwynnol
- 6.2. Mae ymgynghori cyhoeddus a phreifat helaeth ar y prif themâu a blaenoriaethau hyd at y pwynt hwn wedi bod.
- 6.3. Bellach mae'n rhaid ystyried yn ofalus sut yr ydym yn dod o hyd i'r cydbwysedd priodol o fewnbwn ac ymglymiad gan ran-ddeiliaid allweddol. Mae'r gwaith hwn yn

broses dechnegol sy'n gofyn am fewnbwn - ond mae'n golygu mewnbwn o gefndir profiadol a thechnegol i helpu i siapio, herio a blaenoriaethu'r Portffolio.

- 6.4. Felly mae'n golygu â dod o hyd i (a chytuno) dull cytbwys sy'n sicrhau'r lefel briodol o fewnbwn ar y camau perthnasol - gan sicrhau bod gennym strategaeth sy'n rheoli amser ac adnoddau yn effeithiol, ochr yn ochr â sicrhau cefnogaeth a dealltwriaeth ddigonol.
- 6.5. Mae'r tabl isod yn crynhoi'r tasgau allweddol sydd o'n blaenau, a'r dull ymgysylltu a awgrymir i symud pethau ymlaen.

EITEM	CYNNYDD	ANGHENION YMGYSYLLTU	TASGAU AC AMSERLENNI
Drafft cyntaf cychwynnol o'r Achos Busnes Portffolio Strategol	Yn cael ei ddrafftio	Swyddogaethol yn unig – rhan fwyaf o'r cynnwys wedi ei gytuno eisoes yn y ddogfen Gweledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru. Prif anghenion eglurhad: -Amcanion Buddsoddi -Ffactorau llwyddiant Critigol	Awgrymir ymgysylltu â'r ESG a'r Bwrdd unwaith y bydd y drafft wedi'i gwblhau. Y drafft cyntaf yn debygol o fod yn barod ganol / diwedd mis Tachwedd.
Cytuno'r Rhestr-Hir gychwynnol	Yn cael ei ddrafftio	Ystyriedig - gellir ychwanegu at y rhestr hir a'i fireinio, dros amser. Fodd bynnag, bydd angen sicrhau ei fod yn cwmpasu'r mwyafrif o amcanion yn strategol a bydd angen ei ddilysu gan lywodraethiant rhanbarthol. Mae'r rhestr gyfredol wedi'i drafftio o'r gweithdai a'r ymgysylltu helaeth a gynhaliwyd dros y 12 mis diwethaf. O'r herwydd, ni ddylid disgwyl ymgysylltiad ehangach ar hyn o bryd.	Ymgysylltu ag ESG a'r Bwrdd i gadarnhau cwmpas a cynnwys y rhestr hir. Gellir ei newid ac ychwanegu ato. Amserlen o bosibl ym mis Rhagfyr.
Datblygu Rhestr-Fer o'r Rhestr Hir	Heb gychwyn	Ystyriedig - bydd angen mewnbwn a gwybodaeth dechnegol i helpu Mae swyddogion yn cwmpasu opsiynau o ran sut orau i fynd i'r afael â hyn.	Debygol o gymryd lle Rhag/Ion/Chwe.
Adolygu ac adeiladu ar ben yr Achos Busnes Portffolio	Heb gychwyn	Swyddogaethol yn unig - y tîm swyddogion fydd yn gyfrifol am adolygu'r Achos Strategol a dechrau cydosod gweddill yr Achos Busnes Portffolio.	I'w gadarnhau – yn gysylltiedig a chynnydd ar yr uchod. Debygol o fod yn Chwefror
Drafft cyntaf o'r Achos Busnes Portffolio Llawn	Heb gychwyn	Gaiff ei fapio allan yn ddibynnol ar gynnydd ar y tasgau uchod.	I'w gadarnhau – yn gysylltiedig a chynnydd ar yr uchod. Yn dibynnu ar gyflymder unrhyw newidiadau

			Chwefror/Mawrth '21.
--	--	--	-------------------------

7. Casgliadau

- 7.1. Mae swyddogion yn gweithio o fewn amserlen dynn ac yn mynd ar drywydd i ddatblygu'r Fargen cyn gynted â phosibl, mewn dull wedi'i gynllunio a'i reoli.
- 7.2. Mae'r amserlenni'n dynn, ond dylid nodi bod Gweinidogion wedi ymrwymo i weithio gyda'r Rhanbarth i gyflawni'r amserlenni a nodwyd.
- 7.3. Mae swyddogion yn dal i geisio eglurder gan y ddwy Lywodraeth ar fanylion y llwybr critigol a'r prosesau y bydd angen eu dilyn i sicrhau Pennau Termau (gan anelu at Hydref 2020), ac yna i weithio tuag at sicrhau Cytundeb Bargen Lawn wedi hynny (Chwefror / Mawrth 2020).
- 7.4. Mae yna nifer o ddibyniaethau ar y llwybr critigol, er mwyn cyflawni'r amserlenni uchod. Fodd bynnag, mae'r Awdurdodau Lleol yn rhoi gallu ar waith i reoli'r broses, ac mae gwaith ar y gweill i roi mwy o gapasiti i gefnogi'r datblygiad.

8. Goblygiadau Cyfreithiol

- 8.1. Dim goblygiadau cyfreithiol yn codi yn yr adroddiad hwn.

9. Goblygiadau Adnoddau Dynol

- 9.1. Dim goblygiadau adnoddau dynol yn codi yn yr adroddiad hwn.

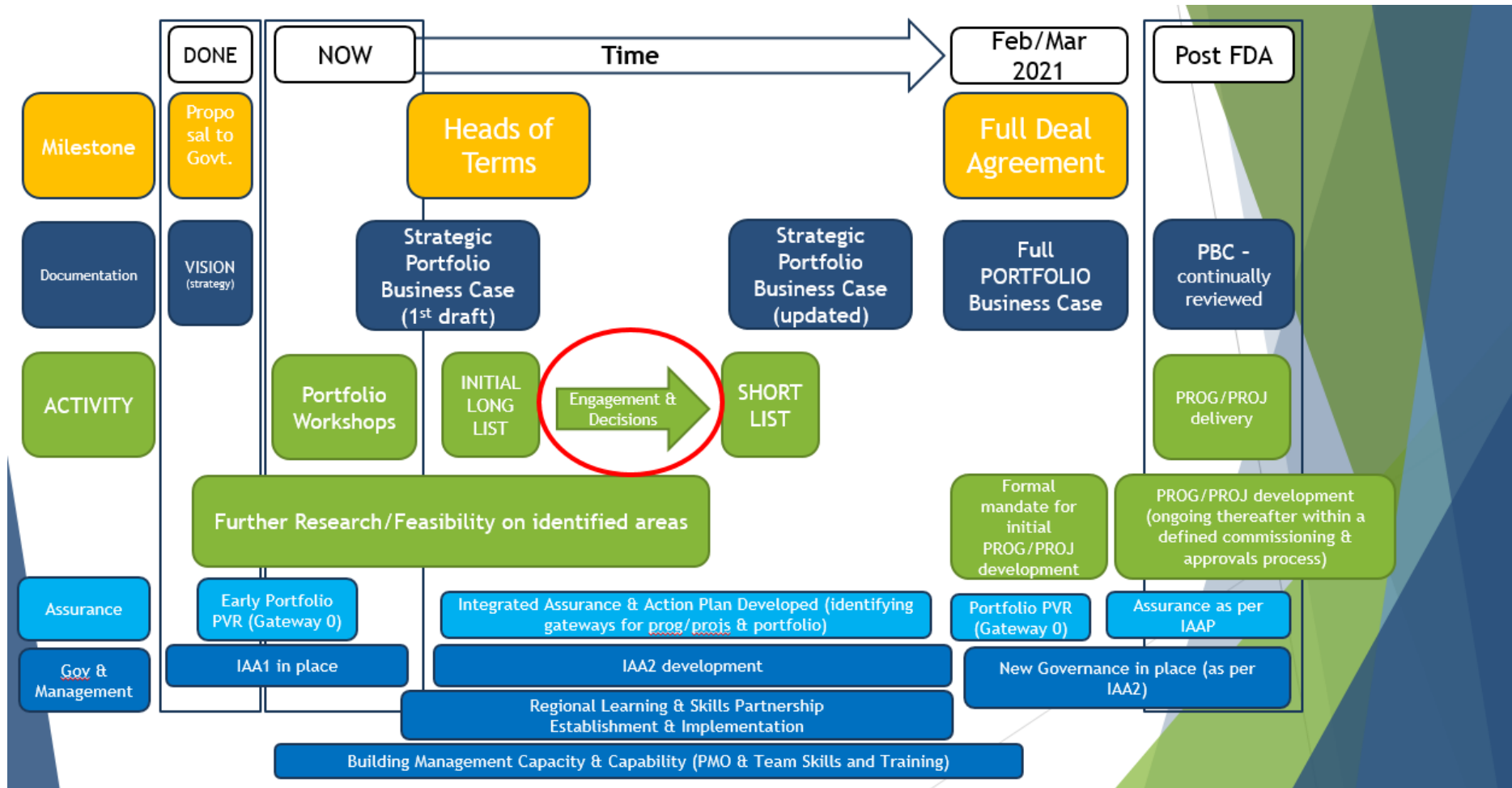
10. Goblygiadau Ariannol

- 10.1. Dim goblygiadau ariannol yn codi yn yr adroddiad hwn.

11. Atodiadau

- Atodiad A: Diagram o'r llwybr critigol I ddatblygu bargen Dwf Canolbarth Cymru

ATODIAD A – Llwybr Critigol Bargen Dwf Canolbarth Cymru (Amlinellol)

NODER: fel y nodwyd yn yr adroddiad, mae'r llinell amser hon yn dibynnu ar nifer o ffactorau (mewnol ac allanol) i broses ddatblygu'r Fargen Twf. Fe'i bwriedir fel diagram engreiffthiol o'r prif ddarnau gwaith, fel y deallir ar hyn o bryd.